

Valorile unui profesionist adevărat în domeniul îngrijirii sănătății – etică și leadership

THE VALUES OF THE TRUE HEALTHCARE PROFESSIONAL – ETHICS AND LEADERSHIP

Dr. Farm. Roxana Gavrioloaia
Expert Regulatory Affairs

Rezumat

Mai întâi de toate a fost omul... În spatele fiecărui mare profesionist stă un om mareț. Businessul este creat de oameni, pentru oameni, iar noi creăm relații cu omul din spatele companiei, o relație caldă și autentică bazată pe onestitate, respect și reciprocitate. Personal, cred în resursele proprii fiecăruia și cred că fiecare reușește ceea ce își propune dacă își dorește cu adevărat.

Cred că puterea vine din interior, însă uneori avem nevoie de ghizi și călăuze pentru a ne descoperi adevăratul potențial care așteaptă timid într-un colț al minții noastre.

Cuvinte cheie: specialist în domeniul îngrijirii sănătății, etică, leadership

Abstract

At first it was the man... Behind every great professional, it is a great man. Business is created by people, for people and we create relationships with the man behind the company, a warm and genuine relationship based on honesty, respect and reciprocity. I believe in everyone's own resources and I believe that everyone can obtain what they really desire, if they truly want it.

I think the power comes from within, but sometimes we need guides and advisers to discover our true potential waiting shyly in a corner of our minds.

Keywords: healthcare specialist, ethics, leadership

Practica farmaceutică tradițională presupune eliberarea și distribuirea de medicamente în mod direct pacienților, într-o manieră sigură și de încredere, prevalând mereu interesul pacientului. În fiecare epocă și în orice cultură, diferiți oameni și-au asumat responsabilitatea minunată de a învăța despre medicamente, de la preparare până la eliberare și, într-un sens larg, și-au asumat gestionarea îngrijirii sănătății altor persoane.

Profesia de farmacist este o activitate profund umană, dedicată semenilor, care, în mod tradițional, este

ghidată de valori fundamentale ale omului precum demnitatea, compasiunea, corectitudinea și adevărul. Se prevede ca, în viitor, farmaciștii să fie responsabili pentru furnizarea de servicii medicale pacienților, servicii care să asigure o monitorizare mai atentă a rezultatelor tratamentelor medicamentoase pe termen lung. Pentru a face acest lucru, farmaciștii vor trebui să dezvolte și să mențină un sistem bazat pe un angajament ferm față de grija pentru pacient și să aplice în practica de zi cu zi preceptele juridice, etice, sociale, culturale, economice și profesionale relevante pentru practica farmaceutică contemporană.

Munca face parte integrantă din viața noastră, pentru mulți dintre noi, și ne conferă un sens și o direcție. Pentru mine profesia de farmacist este mai mult decât un job, este o chemare, este una dintre modalitățile care fac ca viața mea să aibă sens.

Chiar dacă ne bucurăm de recompensele financiare, sentimentul de împlinire vine atunci când motivația noastră este mai presus de noi, mai presus de lucrurile mărunte, atunci când simțim că aducem o contribuție unei cauze mărețe. Ne simțim responsabili pentru viitorul profesiei noastre, care se leagă puternic de ideea că sunt necesare multe schimbări pentru a păstra acest viitor intact. Astfel că, din când în când, este înțelept să ne oprim din rutina și agitația zilnică și să medităm asupra conceptului de scop, de misiune personală.

Pentru a clarifica misiunea, este necesar să descoperim elementele fundamentale care sunt bazele înțelegerii mediului complex în care activăm.

Legământul pe care noi, farmaciștii, îl rostim la finalul celor 5 ani de studiu este un legământ pe care îl facem față de noi înșine și față de semenii noștri. Acesta încorporează în câteva fraze esența valorilor unui profesionist adevărat:

„Întreaga mea activitate de farmacist voi da dovadă de o atitudine profund umană față de om și colectivitate. Voi respecta demnitatea și personalitatea bolnavului, exercitând profesiunea cu conștiinciozitate, respectând normele de etică și deontologie farmaceutică. Voi fi corect cu mine însumi și cu conștienții mei, cărora le voi cere colaborarea și nu voi refuza să le acord sprijinul când mi se va cere, în interesul bolnavului. Voi păstra secretele încredințate de

pacienți, chiar și după decesul acestora. Nu voi accepta sub nici un motiv ca activitatea mea de farmacist să fie utilizată împotriva sănătății și vieții omului. Voi fi răbdător și înțelegător față de cel care, din cauza bolii, nu-mi acordă respectul cuvenit.“

Care sunt tendințele care afectează destinul farmaciei și al farmacistului contemporan?

Primele exemple pot fi industrializarea și corporatizarea. Avem deja un prim efect – trecerea de la preparate magistrale la produse obținute pe cale industrială, farmacia trecută de la proprietarul de drept, farmacistul, la organisme cu putere financiară care creează lanțuri și depersonalizează farmacia de odinioară și în care farmacistul trece de la practician la farmacistul antreprenor.

În prezent se fac eforturi pentru a îmbunătăți aspectul practic al farmaciei și orientarea către managementul terapiei pacientului. Astfel de proiecte vor putea avea un impact semnificativ dacă se vor face schimbări radicale în ceea ce privește:

Creșterea încrederii în profesionalismul farmacistului.

Suștinerea socializării profesionale între angajați prin crearea unui mediu în care accentul se pune pe latura umană a profesionistului.

Angajarea farmaciștilor pe baza profilului lor psihografic și motivați de practica farmaceutică.

Care sunt valorile personale și standardele etice pentru profesia de farmacist în secolul XXI? Există un așa-numit „farmacist virtuos“ între farmaciștii practicieni? Dacă da, care sunt caracteristicile morale care definesc un astfel de model? Cum decid farmaciștii practicieni modul în care se face un lucru „corect“ atunci când deservesc pacienții? Este aceasta ceea ce noi numim „etică“?

Farmacistul, principalul expert în domeniul medicamentului, este ghidat în exercitarea profesiei de legi și coduri de etică. Codul deontologic al farmacistului susține realizarea corectă a activităților profesionale ale farmacistului în interesul pacientului și al sănătății publice.

Oportunitățile de angajare ca farmacist s-au schimbat în mod dramatic în ultimii ani. La începutul acestui mileniu, penuria de farmaciști a fost pusă pe baza unei mari crize de practicieni care se îndreaptă spre pensionare. Criza financiară globală a schimbat rapid această situație, astfel încât numărul de noi farmaciști îndeplinește acum cererea sau chiar o depășește.

Pentru a fi competitiv, farmaciștii contemporani trebuie să posede atribute de succes, și anume cunoștințe, abilități și/sau atitudini considerate importante de către potențialii angajatori.

Pentru unii tranziția către rolurile de leadership este una facilă și se produce natural, și mulți văd acest pas ca o posibilitate să facă o diferență, să crească din punct de vedere profesional și să avanseze în carieră. Pentru alții, această schimbare poate fi intimidantă. Din oricare dintre cele două perspective, tranziția către leadership este un pas măreț. Pozițiile de leadership nu sunt alocate la întâmplare; liderii din rândul farmaciștilor sunt aleși deoarece organizația din care fac parte consideră că aceștia sunt potriviți să își asume acest rol împreună cu alte responsabilități.

În leadership, preceptele morale sunt augmentate și, de aceea, studiul eticii este fundamental pentru înțelegerea noastră asupra noțiunii de leadership. Etica se referă, de fapt, la relațiile interumane. Este vorba despre ceea ce ar trebui să facem și ceea ce ar trebui să fim ca ființe umane, ca membri ai unui grup sau ai societății și în diferitele roluri pe care le jucăm în viață. Este vorba despre bine și rău și despre binele suprem. Leadershipul este un anumit tip de relație umană. Unele semne distinctive ale acestei relații sunt de putere și/sau de influență, viziune, obligație și responsabilitate. Prin înțelegerea etică a acestei relații, am obține o mai bună înțelegere asupra leadershipului, deoarece unele dintre problemele centrale în materie de etică sunt, de asemenea, problemele centrale în materie de leadership. Acestea includ provocările personale legate de autenticitate, interes și de autodisciplină, dar și obligațiile morale legate de justiție, îndatoriri, competență și misiunea personală.

Unele dintre lucrările cele mai perceptive despre leadership și etică provin din texte vechi și există, sunt păstrate acolo, așteptând să fie redescoperite și

reaplicate. Istoria este împânzită de înțelepciune și de studii de caz cu privire la moralitatea liderilor și leadership. Cercetătorii antici din Est și Vest pot oferi perspective care ne permit să înțelegem ce înseamnă leadershipul etic și pot formula întrebări noi privind viziunea contemporană.

În viața noastră profesională și personală ne confruntăm cu alegeri dificile. Uneori alegem între bine și rău, alteori alegem între bine și bine. Pentru majoritatea dintre noi luarea deciziei corecte vs. decizii greșite reprezintă o provocare mai mică, deoarece alegerea corectă este evidentă și se bazează pe ceea ce am fost învățați de părinții și de profesorii noștri, încă de timpuriu. Știm că este greșit să mințim, să falsificăm date, să vindem substanțe interzise, să întârziem 2 ore la o întâlnire fără un motiv întemeiat – și lista poate continua.

Este vorba despre deciziile corecte vs. deciziile corecte, care sunt mult mai provocatoare, deoarece acestea contravin valorilor noastre și necesită un exercițiu de fitness etic, care, la fel ca sala de fitness în cazul exercițiilor fizice, trebuie să fie dezvoltate metodic în timp, prin aplicare consecventă și repetitivă.

Înțelepciune și prezență... sunt două noțiuni care ar trebui aplicate în practica farmaceutică cotidiană. Progresul începe când fiecare înțelege rolul său în contextul întregului. Vom progresa mai mult când există deschidere, disponibilitate și dorință de a explora noi perspective, noi oportunități de dezvoltare în materie de management și leadership.

„Nu putem fi perfecți, dar putem să încercăm: ne putem permite să pierdem bani – chiar o mulțime de bani. Dar nu ne putem permite să ne pierdem reputația – nici măcar o bucăciță din ea.” (Warren Buffett on Ethics: We Can't Afford to lose Reputation)

BIBLIOGRAFIE

- White S.J.** Will there be a pharmacy leadership crisis? *Am J Health Syst Pharm* 2005; 62:845-855
- Lashway L.** Leading with vision. Eugene, OR: ERIC Clearinghouse on Organizational Management; 1997
- Kippenberger T.** Leadership Styles. Oxford: Wiley; 2002
- Schaeffer L.D.** The leadership Journey. *Harv. Bus Rev* 2002; 80(10):42-47
- Harrison K.** Why a good corporate reputation is important to your organization. *Cutting Edge PR* (April 5, 2014).
- Pharmacy Ethics: A Foundation for Professional Practice**, Robert A. Buerki, Louis D. Vottero
- Kidder R.M.** How Good People Make Tough Choices: Resolving the Dilemmas of Ethical Living. New York, NY: Simon and Schuster; 1995.
- Zellmer W.** Pharmacy Vision and Leadership: Revisiting the fundamentals, *Pharmacotherapy* 2008.
- Wells B.G.** (2003). Leadership for Ethical Decision Making. *American Journal of Pharmaceutical Education: Volume 67, Issue 1*
- Hepler C.D., Strand L.M.** Opportunities and responsibilities in pharmaceutical care. *Am J Hosp Pharm.* 1990; 47(3):533-43